

18,5 milyon tondan çox yük, 8,5 milyon sərnəşin

Bunlar ADY-nin keçən ilki fəaliyyətinin əsas göstəriciləridir

Azərbaycanın Şərqdən Qərbə və Şimaldan Cənuba gedən ticarət yollarının kəsişməsində yerləşməsi tranzit daşımaların multimodal strukturunu, yəni dəmir yolu, avtomobil, dəniz və hava yolları nəqliyyatı vasitəsilə həyata keçirilməsini zəruri edir. Məhz həmin zərurətdən doğan uzunmüddətli strateji addımlar artıq öz bəhrəsini verir.

Tranzit daşımaların əsas "onurğa sütunu" olan dəmir yolları ilə daşımaların həcmi keçən il əhəmiyyətli dərəcədə artıb. İl ərzində Azərbaycan Dəmir Yolları (ADY) tərəfindən tranzit, idxal, ixrac və daxili rejimlərdə 18,5 milyon tondan çox yük daşınıb. 2023-cü illə müqayisədə 2024-cü ilin analoji dövründə daşınmış tranzit yüklərin həcmi 5,7 faiz artaraq 7,3 milyon, idxal yükləri isə 10 faiz artaraq 5,2 milyon ton olub.

Məlumdur ki, tranzit yüklərin Gürcüstan limanlarına paralel olaraq Türkiyə üzərindən Avropaya və açıq dənizlərə daşınmasını təmin etmək üçün Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmiryol xətti inşa edilib. Orta dəhlizin əsas komponentlərindən biri olan BTQ-nin imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə 2023-cü ilin may ayından dəmir yolunun Gürcüstan hissəsində aparılmış modernləşdirmə işləri 2024-cü ilin mayında tamamlanıb və illik yükdaşıma həcmi 1 milyon tondan 5 milyon tona çatıb.

Ötən il həmçinin Çindən Azərbaycana 358 konteyner blok-qatarı göndərilib ki, bu

da Orta dəhlizlə yükdaşıma həcmi artdığını və Azərbaycanın beynəlxalq nəqliyyat sistemindəki rolunun daha da gücləndiyini göstərir. Əsas tranzit istiqaməti olan "Şərq-Qərb" marşrutu üzrə il ərzində 3,2 milyon tondan çox yük daşınıb. Orta dəhlizin təkcə "Şərq-Qərb" marşrutu kimi yox, həm də nəqliyyat arteriyası kimi inkişafını dəstəkləmək üçün 2024-cü ilin noyabr ayında Bakıdan dəmir yolu ilə ilk ixrac yükü Çinə göndərilib.

ADY "Şimal-Cənub" dəhlizi üzrə artan yükdaşıma həcmələrini daha sürətli və effektiv həyata keçirmək üçün 2024-cü ildə Azərbaycan ərazisindəki Astara yük terminalının bərpa işlərini başa çatdırıb. Sentyabr ayında Asiya İnkişaf Bankı ilə "Şimal-Cənub" dəhlizinin bir hissəsi olan Sumqayıt-Yalama xəttinin modernləşdirilməsi üçün 131,5 milyon dollar məbləğində kredit sazişi imzalanıb.

Ötən il ADY-nin sərnəşinlərə göstərdiyi yüksəkkeyfiyyətli xidmət də qeyd olunmalıdır. Həmin xidmətin əsasını təbii ki, komfortlu sərnəşin vaqonları təşkil edir. Söhbət

"Stadler" markalı müasir dizel və elektrik qatarları, eləcə də "Alstom" istehsalı olan lokomotivlərdən gedir. Abşeron dairəvi dəmir yolu, həmçinin Bakı-Balakən xətləri boyunca stansiya, vağzal və dayanacaqlar əsaslı təmir olunub. Bütün bunlar vətəndaşların rahat və təhlükəsiz nəqliyyat xidmətinə olan ehtiyacını qarşılamaqda mühüm rol oynayıb, onların dəmir yollarına inam və etibarını artırıb. Nəticədə ADY 2024-cü ildə 8,5 milyon sərnəşinə səyahət xidmətləri təqdim edərək yeni rekordla imza atıb.

2024-cü ildə xidmət həcmi artmasının əsas səbəblərindən biri də yeni alınmış qatarların xəttə buraxılması, Ləki və Ucar kimi yeni dayanacaqların istifadəyə verilməsi və ümumilikdə müştəri məmnuniyyətinin yüksəldilməsidir. ADY-nin sərnəşindəşmə strategiyasına uyğun olaraq, Bakı-Ağstafa-Bakı marşrutu üzrə reyslərin sayı həmin qatarların istismara verilməsi ilə 2-dən 4-ə çatdırılıb. Sərnəşinlərə modern xidmətin bir növü də yolboyu sürətli və maneəsiz internetdən istifadədir. ADY ötən ilin sentyabr

ayından Bakı, Sabunçu, Sumqayıt, Gəncə, Qəbələ vağzallarında, Koroğlu, Bakıxanov, Pirsəği, Ağstafa stansiya və dayanacaqlarında, Bakı-Ağstafa-Bakı, Bakı-Qəbələ-Bakı və Bakı-Balakən-Bakı marşrutları ilə hərəkət edən qatarlarda pulsuz Wi-Fi xidməti göstərir.

Sirr deyil ki, bu gün Azərbaycanda əldə edilən uğur zəncirinin bir halqası rəqəmsallaşmadır. Müasir innovativ yeniliklər, necə deyirlər, ADY-nin də "əlindən tutaraq" əməliyyat səmərəliliyinin və ölkə ərazisindən keçən beynəlxalq dəhlizlər üzrə tranzit həcmələrinin artırılmasına xidmət edir. ADY son illər beynəlxalq dəhlizlər üzrə dəmiryol nəqliyyatı infrastrukturunun rəqəmsallaşdırılması istiqamətində fəaliyyətini artırıb, onlayn tarif kalkulyatoru və "ADY Smart" platforması ilə yük sahibləri üçün səmərəli, sürətli və "bir pəncərə" sistemə əsaslanan xidmətlər paketi təqdim edib. Bu nəqliyyatın rəqəmsallaşma söyləri 2024-cü ilin oktyabr ayında Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən maliyyə dəstəyi alıb. Bank Azərbaycanda dəmir yolu sisteminin rəqəmsallaşdırıl-

masına, ölkənin dəmiryol şəbəkələrinin təhlükəsizliyinin, etibarlılığının və səmərəliliyinin artırılmasına dəstək məqsədilə 47 milyon dollarlıq krediti təsdiqləyib.

ADY ətraf mühit, sosial və korporativ idarəetmə (ESG) sahələrini əhatə edən fəaliyyət proqramını iki il əvvəl təkmilləşdirib. Ötən il isə ilk olaraq "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin ətraf mühit, sosial və idarəçilik sahəsində dayanıqlı nailiyyətlərinə dair hesabatı təqdim edilib. "Yaşıl enerji"ni təşviq etmək və karbon qazı tullantılarını azaltmaq məqsədilə Yeni Biləcəri və Yeni Gəncə lokomotiv depolarının yenilənməsi zamanı ətraf binaların enerji təminatı üçün dam örtüyündə 650-dən çox günəş paneli quraşdırılıb.

2030-cu il Strategiya sənədinə əsasən, ADY əməliyyatların səmərəliliyi, kommersiya imkanlarının artırılması, rəqəmsallaşma və təhlükəsizlik kimi məsələlərin həlli istiqamətində işini qarşıdakı illərdə də davam etdirəcək.

*Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"*